

Vzgojni načrt OŠ Blaža Kocena Ponikva

Vzgojni načrt opredeljuje 60. d. člen Zakona o osnovni šoli. Vzgojni načrt OŠ BLAŽA KOCENA PONIKVA je temeljni dokument za delo na vzgojnem področju. Z njegovo realizacijo bomo uresničevali cilje iz 2. člena ZOŠ.

Šola izobražuje in posreduje sistem vrednot, kar pomeni, da učence tudi vzgaja, sooblikuje njihova stališča in moralno ravnanje, in sicer namerno ali pa v obliki skrivnega učnega načrta. Vzgojno delovanje šole je strokovno delo, ki se izvaja v skladu s pravili stroke, v skladu z zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi in akti šole. Uresničevanje VN je neločljivo povezano s cilji osnovne šole, z organizacijo pouka, s procesom pouka, s stili komuniciranja ...

Pri oblikovanju in nastajanju VN so sodelovali učenci, zaposleni v šoli, in starši. Na podlagi opravljenih vprašalnikov, v katerih je sodelovalo 69,4% zaposlenih, 71,6% staršev in 97,1% učencev, smo oblikovali poslanstvo naše šole in določili prioriteto vrednot. Pri oblikovanju vzgojnih ukrepov pa so sodelovali strokovni delavci v šoli, predstavniki Sveta staršev in predstavniki učencev v Šolski skupnosti. VN je oblikovan na osnovi vizije in poslanstva šole in je del LDN.

Vzgojni načrt sprejme Svet šole na predlog ravnatelja, ki si predhodno pridobi mnenje učiteljskega zbora in Sveta staršev.

Zakonska izhodišča

- Konvencija o otrokovih pravicah (OZN, sprejela Generalna skupščina, 1989)
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v R Sloveniji (izdalo MŠŠ, 1995)
- Izhodišča kurikularne preнове (pripravil NKS, 1997)
- ZOFVI 2. člen (cilji vzgoje in izobraževanja),
- ZOŠ: 2. člen – cilji OŠ

Namen VN je:

- vzgojiti naše učence in učenke glede na svoje osebne lastnosti in značilnosti v samostojne osebnosti, ki bodo razumeli in cenili pozitivne vrednote in bodo znali in zmogli živeti v sodobni evropski družbi,
- graditi pozitivno vzdušje na šoli,
- zagotoviti dogovor o enotnem delovanju vseh udeležencev v procesu vzgoje,
- zagotoviti celovitost in sistematičnost vzgojnega dela in avtonomijo šole,
- povečati odgovornost in sodelovanje učencev, staršev, strokovnih delavcev

VIZIJA OŠ Blaža Kocena Ponikva: prijazna, odprta in sodobna šol

POSLANSTVO OŠ Blaža Kocena Ponikva: S spoštovanjem, odgovornostjo in pozitivno naravnostjo želimo učence pripeljati po trdni poti do uporabnega znanja in jih izobraziti ter vzgojiti v celovite osebnosti z željo, da bi znali živeti v sožitju z drugimi ljudmi. Temelj za našo prijazno, odprto in sodobno šolo naj bodo varnost, red in disciplina, enotna merila ter doslednost.

Elementi VN :

- vrednote in vzgojna načela,
- vzajemno sodelovalni odnos s starši,
- vzgojne dejavnosti,
- vzgojni postopki,
- vzgojni ukrepi.

1. Temeljne vrednote

- **Spoštovanje** : med sodelavci in vodstvom, med učenci, učitelj/učenec/starši, samega sebe, drugačnosti, starejših, krajanov, tujcev, različnih mnenj, pripadnosti kolektivu, razredne skupnosti, narave (živali, rastline) hrane, vsakega dela, znanja, pravil in dogovorov, kulturne dediščine, lastne države in njenih simbolov, spoštljiv odnos do drugačnosti,
- **Odgovornost**: do sodelavcev, drugih zaposlenih in vodstva, do učencev in staršev, do samega sebe, do narave, do hrane, do dela, ki ga opravljamo in zadolžitev, do sprejetih dogovorov in pravil, do spoštovanja kulturne dediščine in lastne države.
- **Pozitivna naravnost in optimizem**: če bomo razvijali pozitivno samopodobo, bomo pozitivno naravnani do drugih in do dela, ki ga opravljamo.

2. Vzgojna načela

- načelo medsebojnega sodelovanja in spoštovanja,
- načelo doslednosti,
- načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev,
- načelo odgovornega ravnanja,
- načelo osebnega zgleda,
- načelo zaupanja,
- načelo skupnega reševanja težav,
- načelo strpnosti,
- načelo zavzetosti za vsakega posameznika,
- načelo pozitivnega spodbujanja posameznikov in odnosov,
- načelo zagotavljanja varnosti,
- načelo oblikovanja okolja za optimalno življenje in delo v šoli.

3. Vzajemno sodelovalni odnos s starši

- oblikovati življenje in delo šole,
- izvajati akcije preventivnih vzgojnih dejavnosti,
- se vključevati v reševanje problemov, ki jih imajo otroci, ali kadar pride do kršitev pravil šole,
- skrbeti za odkrite medsebojne odnose,
- prispevati zamisli in ideje v obliki formalnih in neformalnih srečanj.

V posameznih primerih, ko se starši oziroma skrbniki ne vključujejo v reševanje problemov, povezanih z njihovimi otroki, ali jih zanemarjajo, sledijo naslednji postopki:

- učitelj starše po telefonu obvesti o problemu in jih povabi v šolo na razgovor (starši morajo šoli posredovati telefonsko številko, na kateri so vedno dosegljivi),
- učitelj pisno povabi starše na razgovor,
- ravnatelj pošlje staršem pisno povabilo s povratnico,
- šola obvesti druge zunanje institucije.

Sodelovanje poteka na:

- roditeljskih sestankih,
- pogovornih urah,
- dnevih odprtih vrat,
- nastopih za starše,
- strokovnih predavanjih.

4. Vzgojne dejavnosti:

- proaktivne in preventivne,
- svetovanje in usmerjanje,
- vzgojni ukrepi,
- vzgojni opomini,
- pohvale, priznanja, nagrade...

a) PROAKTIVNE IN PREVENTIVNE DEJAVNOSTI:

Temeljni cilj je oblikovanje okolja, v katerem učenci uspešno zadovoljujejo temeljne telesne, duševne, socialne in duhovne potrebe, razvijajo samostojnost in pozitivno samopodobo ter pridobijo čut za odgovornost.

Z njimi bomo skušali oblikovati takšno okolje in pogoje za delo in življenje v šoli, v katerem bodo vsi učenci in zaposleni najbolj učinkovito zadovoljevali in uresničevali svoje potrebe, odgovornosti in pravice. Trudili se bomo oblikovati šolsko okolje, v katerem se učenci počutijo varne, sprejete, so uspešni, ustvarjalni, iniciativni, svobodni, z upoštevanjem omejitev, ki jih postavlja skupnost. Poudarek bo na spoštovanju, odgovornosti in visokih pričakovanjih na področju učenja in medsebojnih odnosov:

- razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti, izvajanje dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno povezanost in sodelovanje,
- aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi,
- sistematično razvijanje socialnih veščin, prostovoljno delo, vrstniška pomoč, poudarjanje in nagrajevanje zgledega vedenja učencev, pogovori o takem vedenju,
- obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih ter usposabljanje za uspešno reševanje takih problemov,
- navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in sprejemanja odgovornosti, vzpodbujanje zavedanja svobode in omejitev v izbiranju vedenja,
- vrstniško svetovanje in posredovanje,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost,
- načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole,

- spoznavanje okoliščin, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi,
- povečanje nadzora na določenih krajih v določenih časih,
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, njihovo načrtno reševanje,
- druge dejavnosti, ki jih načrtuje in izvaja šola.

V naslednjem šolskem letu se bomo posvetili raznovrstnim dejavnostim oz. nadaljevali s tistimi, ki so prinesle v šolo dobro počutje:

- **oblikovanju razrednih pravil in enotnemu upoštevanju pravil in dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja, načinih ravnanja - pravilom šole in oddelka,**
- **razvijanju pozitivne samopodobe, spoštovanja in odgovornosti,**
- **prevzemanju odgovornosti za svoje vedenje in sprejemanju omejitev, ki jih določajo šolski red, pravila šole in dogovori,**
- **nadaljevali bomo s kulturo prehranjevanja in vzdrževanjem reda v jedilnici**
- **nadaljevali bomo z aktivnostmi rednega opravljanja domačih nalog in s tem sistematičnemu razvijanju delovnih navad,**
- **organizirali bomo predavanja z vsebinami, ki bodo staršem in učiteljem v pomoč pri reševanju vzgojnih in učnih težav,**
- **zgodnjemu odkrivanju otrok s PP**
- **različnim dejavnostim v času JV in OPB (spodbujanje ustvarjalnosti, navajanje na prijateljstvo, socialne igre...)**

b) USMERJANJE IN SVETOVANJE je povezano

- z razvojem učenca,
- s šolskim delom,
- z odnosi z vrstniki in odraslimi.

Učitelji in razredniki usmerjajo in svetujejo učencem, kadar se pojavijo individualni ali skupinski problemi. Šolska svetovalna služba svetuje učencem in staršem, kadar imajo različne osebne težave in stiske ter se posvetuje z njimi, kadar gre za vzgojne probleme, družinske odnose, učenje, finančno pomoč in poklicno odločanje.

Usmerjanje in svetovanje lahko poteka:

- v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti, šolska svetovalna služba),
- v času izven pouka (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba).

O vsebini in ciljih svetovanja in usmerjanja za posameznega učenca se bodo dogovorili strokovni delavci na oddelčnih učiteljskih zborih, razrednik, šolska svetovalna služba in o tem obvestili starše.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da učenec potrebuje daljše spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se s starši dogovori za čas, v katerem bo ta proces potekal.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, bomo staršem predlagali strokovno pomoč v zunanjih ustanovah.

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov. Strokovni delavec predvsem spodbuja in usmerja proces restitucije.

Ukrepi niso vnaprej določeni, potrebno jih je smiselno povezati s povzročeno škodo.

c) VZGOJNI UKREPI IN VZGOJNI POSTOPKI

Vzgojni ukrepi so posledica kršitev hišnega reda, pravil šolskega reda in dogovorov. Uporabljajo se, kadar učenci pri reševanju problemov niso pripravljeni sodelovati in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti.

Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

Temeljni vzgojni postopek je razgovor z učencem, v katerem učenec enakovredno sodeluje. V primeru učenčevega prestopka učitelj opravi z njim razgovor. Če po razgovoru ni rezultatov, učitelj v postopek vključi razrednika.

V primeru, da tudi razrednikovo posredovanje ne pripomore k rešitvi problema, razrednik v postopek vključi svetovalno službo in starše.

Vzgojni ukrepi in postopki za njihovo izvajanje so zapisani v pravilih šolskega reda:

- vpis v dnevnik ali za to določeno dokumentacijo oddelka,
- razgovor z razrednikom ali učiteljem,
- razgovor s šolsko svetovalno službo ali ravnateljem,
- opravičilo,
- obvestilo staršem,
- ukinitvev nekaterih pravic,
- povečan nadzor,
- razgovor po pouku,
- dodelitev dodatnega spremstva,
- nadomestni vzgojno-izobraževalni proces,
- družbeno koristno delo,
- povračilo škode oz. popravilo škode,
- odstranitev učenca.

č) VZGOJNI OPOMINI

Administrativni ukrepi so vzgojni ukrepi, ki jih je s Pravilnikom o vzgojnih opominih v osnovni šoli predpisal minister. Le- ta določa izrekanje vzgojnih opominov, postopek izrekanja ter način izrekanja, obvestilo učencu in staršem, pripravo individualiziranega vzgojnega načrta.

d) POHVALE, PRIZNANJA, NAGRADE

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade.

Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj,
- starši.

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, so ustno pohvaljeni.

Pisne pohvale podeljujeta razrednik ali mentor dejavnosti za aktivnosti, ki potekajo v tekočem šolskem letu. Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca.

Mentor podeljuje pisne pohvale za prizadevno delo pri interesnih ali drugih dejavnostih.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- za vzorno vedenje ter dosledno upoštevanje dogovorov in šolskih pravil,
- za odličen uspeh pri vseh predmetih,
- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole,
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom,
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij

znanja in delovanja,

- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti učencev ali skupnosti učencev šole,
- nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditiv, pomembnih za delo ali ugled šole.

Pisne pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev. Skupinske pisne pohvale podeljuje ravnatelj šole.

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole, in sicer za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Priznanja se izrekajo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu,
- doseganje vidnih rezultatov na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana za območje celotne države,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih,
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu.

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi **nagrajeni**. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Priznanja in nagrade podeljuje ravnatelj ob zaključku šolskega leta na slavnosten način.

Uresničevanje, spremljanje informiranje:

Naloge bomo med letom po potrebi dopolnjevali. O uresničevanju VN bo Svetu staršev in Svetu šole poročal ravnatelj. Vzgojni načrt bo objavljen na spletni strani OŠ Blaža Kocena Ponikva in v LDN šole.

Vzgojni načrt začne veljati s 1. 9. 2009.

Vzgojni načrt je bil potrjen

na sestanku učiteljskega zbora dne 12.3. 2009,

na 3. seji Sveta staršev dne 22. 4. 2009,

in sprejet na 7. seji Sveta šole dne 5.5. 2009.